

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

Mérnöki Szimpózium a Bánkiban
(ESB 2024)

Tengerészgyalogság 2030

US Marines 2030

¹Kiss Gábor Ferenc

¹SZTE JGYPK, Szeged, Magyarország, kiss.gabor.ferenc@szte.hu

Összefoglalás

A tanulmány témája az Egyesült Államok Tengerészgyalogság aktuális átalakításának tervezete, a Force Design (2030). A cikkben a szervezeti előzmények felvázolása után a rendelkezésre álló nyilvános dokumentumok alapján tárgyalom a 2020-ban beindított haderőnemi reform fontosabb elemeit. Az elemzés fő kérdése, hogy a 2020 óta eltelt időszak katonai eseményeinek tükrében a Force Design koncepció mennyiben felel meg a jövő kihívásainak.

Kulcsszavak: USA, tengerészgyalogság, Force Design

Abstract

The topic of this paper is the current US Marine Corps transformation plan, Force Design (2030). After outlining the organizational history, the paper discusses the major elements of the force reform that was launched in 2020, based on available public documents. The main question of the analysis is to what extent the Force Design concept meets the challenges of the future in the light of military events since 2020.

Keywords: US Marines, Force Design, 2030

1. Bevezetés

Tanulmányom témája az Amerikai Egyesült Államok Tengerészgyalogságának jövőbeni szervezeti átalakítása. A 'Force Design' néven futó elképzelés nemcsak radikális hadrendi változásokkal jár együtt, hanem a haditechnika, az alkalmazott doktrína terén is átalakítja a nagy múltú haderőnemet. A jövő kihívásaihoz alkalmazkodni próbáló radikális változás a második világháború óta a legjelentősebb módon változtatja meg az USA expedíciós képességeinek gerincét adó csapatokat.

1.1 A tengerészgyalogság múltja

A haderőnem megalakítása egyidős az Amerikai Egyesült Államok történetével: a Kongresszus 1775-ben hozott törvénye alapján két zászlóaljat hoztak létre, olyan katonákból, akik annyi tengeri jártassággal rendelkeznek, hogy szükség szerint tengeri szolgálatot is elláthatnak. [1] A háború végeztével 1785-ben megszűnt 'Continental Marines' helyébe csak 1798-ban hozták létre az új, máig élő tengerészgyalogságot, az elnökek közvetlenül alárendelve. A létrehozásról szóló törvényben az alábbi feladatokat szabták ki: az Egyesült Államok tengerparti helyőrségeiben és erődjében való szolgálat, vagy bármely más feladat a parton, valamint az USA szolgálatában álló hadihajók fedélzeti fegyveres különítményeinek kiállítása. [2] Ennek megfelelően az első világháborúig alapvetően a haditengerészet támogatását végezték.

1.2 A kétéltű műveleti képesség fejlődése

A 'Nagy Háború' kitörése új korszak nyitányát jelezte. A nyugati fronton zajló hadműveletek a Egyesült Államok polgárháborújához hasonlítható helyzetbe hozták az Egyesült Államok haderőit, csak még kiterjedtebb dimenziókkal. A harcsteren zajló felőrlő háború a szárazföldi csapatok mellett igénybe vette a tengerészgyalogság erőit is. Ezt mutatja, hogy az 1914-es 10 386 főről 1918-ra 52 819 főre nőtt a létszámuk. A háború befejeződésével pedig visszatértek a korábbi feladataikhoz, mely továbbra is egy kislétszámú elit alakulatot (kb. 20 000 fő) [6] jelentett, alapvetően a flotta tevékenységének támogatására, valamint a Egyesült Államok érdekszférájának biztosítására, elsősorban a Latin-Amerika és a Csendes-óceán térségében, azzal együtt hogy a Csendes-óceán térségében Japán megerősödése a tengereken új, a korábbiakhoz képest potensebb és szándékaiban is offenzívebb ellenfelet teremtett. Ennek megfelelően, az első világháborút afféle kitérőként felfogva, vissza lehetett térni az 1913-as Advanced Base Force koncepcióhoz, amely alapvetően tengeri bázisok elfoglalását és védelmét jelentette. [4]

A flottával való szoros együttműködés új doktrínáját az 1921-ben íródott „Advanced Base Operations in Micronesia” című dokumentum jelenti, melynek lényege, hogy – korábbi feladatokhoz hasonlóan – a tengerészgyalogság feladata, hogy bázisokat foglaljon el és biztosítson a flotta műveletei számára. A következő lépcsőfokot a modern tengerészgyalogság felé a Flotta Tengerészgyalogos Erő (“Fleet Marine Force”) 1933-as létrehozása jelentette. Ez már egy korszerű, összefegyvernemi jellegű, kétéltű hadműveletre kialakított, dandár méretű alakulat volt. A második világháború aztán igazolta ezen törekvéseket. Az újabb világégés a tengerészgyalogság soha nem látott méretű fejlődését hozta minden téren. A hadtörténet legnagyobb, legerősebb kétéltű hadviselésre szakosodott haderőneme jött létre, melyet szinte teljes egészében a csendes-óceáni hadszíntérren fókuszálva alkalmaztak. Az 1939-es 19 432 főnyi létszám 1945-re 474 680 főre növekedett, melyet 6 harcoló hadosztályba soroltak. Ez képezte a mai ismert, modern haderőnem alapját. [4]

1.3 Út jelenbe

Az 1947-es Nemzetbiztonsági Törvény határozta meg a máig élő szervezeti kereteket és feladatokat, ezért ezt érdemes pontosan idézni. Ez alapján „Az Egyesült Államok Tengerészgyalogsága a Haditengerészeti Minisztériumon alatt magában foglalja a szárazföldi harcoló és kiszolgáló erőket, valamint a hozzájuk szervesen tartozó repülést. A Tengerészgyalogságot úgy kell megszervezni, kiképezni és felszerelni, hogy a haditengerészettel együtt való szolgálatra biztosítsa az összefegyvernemi jellegű flotta tengerészgyalogos erőket a támogató légierővel együtt, hogy megszerezzenek vagy megvédjenek előretolt haditengerészeti támaszpontokat, valamint, hogy a haditengerészeti hadjáratok szempontjából fontos szárazföldi hadműveleteket hajtsanak végre. A tengerészgyalogság feladata, hogy a hadsereggel és a légierővel összehangoltan fejlessze a kétéltű műveletek azon mozzanatait, amelyek a partraszálló erők által alkalmazott taktikára, technikára és felszerelésre vonatkoznak. Ezen túlmenően a tengerészgyalogság különítményeket és szervezeteket biztosít a haditengerészet felfegyverzett hajóin való szolgálatra, biztonsági különítményeket biztosít a haditengerészet tulajdonának védelmére a haditengerészeti állomásokon és bázisokon, és az elnök által meghatározott egyéb feladatokat lát el”. [3]

A törvényben megfogalmazott szervezeti keretrendszer és feladatkörök egyfajta alapvetésként máig érvényesek. Ugyanakkor korszak kihívásai és azok jelentősége határozzák meg az egyes feladatok súlyát. Az 1945 után a kialakult nemzetközi helyzet, a katonai téren is a bipolaritásra épülő hidegháború, sem hagyta munka nélkül a kétéltű harcosokat. A második világháborúig a taktikai szintű kétéltű műveletek, valamint a közvetlen érdekszférában végrehajtott rendfenntartó beavatkozások domináltak. A második világégés a hadműveleti szintű partraszállások korszakát

jelentette, a hidegháború pedig talán a legkomplexebb kihívások elé állították a 'bőrnyakú'-akat: nagyméretű ('large-scale') erőszakos ('forcible entry') partraszálló hadműveletek és hosszantartó hadműveletek a partokon hagyományos háború keretében, tömegpusztító fegyverekkel vívott háború és történelmileg is „hagyományos” feladatkör, az asszimetrikus kihívások.

A bipoláris rendszer összeomlásával a szinterről eltűntek azok az ellenfelek, akik összehasonlítható képességekkel rendelkeztek, a 2001. szeptember 11-i terrortámadás pedig az asszimetrikus hadviselést állítottak fókuszba. [5]

2. Force Design 2030

Miközben az Egyesült Államok és a NATO elmerült a terror elleni háború mocsarába, a nemzetközi viszonyok terén is komoly változások indultak meg. Az egyik fontos tényező Oroszország újraerősödése, és egyre nagyobb mértékben való bekapcsolódása nagypolitikába, a másik pedig Kína egyre növekvő világpolitikai szerepe. Ez az új helyzet a USA relatív előnyének potenciális csökkenésének perspektíváját is felvillantotta, s nemcsak az orosz és kínai érdekszférán belül, hanem a hagyományosan az USA elsőbbségének alapját képező tengerészeti képességek terén is. Ez irányba hatottak a bekövetkező technológiai, gazdasági, haditechnikai változások, melyek ugyancsak fenyegetést jelentenek az USA hegemoniájára. A globálisan képlékennyé váló szituáció sokkal nagyobb rugalmasságot és reagálóképességet követel meg. Erre a helyzetre született meg 2020-ban a Force Design 2030 koncepció, amely a tengerészgyalogság műveleti fókuszát jelentős részben a Csendes-óceáni (Kína) és Indiai óceáni térség irányába fókuszálja, s ennek megfelelően radikálisan átalakítja az alakulat doktrinális, haditechnikai és szervezeti hátterét, kicsit amolyan „Csendes-óceán” specialistává téve azt. Ez részben feleleveníti 'Advanced Force Base' doktrínát, részben pedig a már az 1947-es törvényben is meghatározott feladatok közül a flotta műveleteinek támogatását helyezi előtérbe. [7,8]

2.1 Az haderőnemi reform vázlata

A tervezetnek megfelelően új haderőnem kisebb, mozgékonyabb, ezáltal kevésbé sebezhető elemekből áll össze. A kisebb méretű egységek és partaszállító hajók, nagyhatótávolságú precíziós eszközök, fejlett légvédelem és pilóta nélküli eszközök integrációja egy új szervezeti egység keretében valósul meg, ez a 'Littoral Warfare Regiment'. Az tervezet hadrendi lényegét az alábbi táblázat szemlélteti: [7]

1. táblázat Force Design vázlata

Alakulat	Force Design előtt	Force Design után
Harckocsi század	7	0
Gyalogzászlóalj	24	21 (200 fővel kisebb létszámmal zászlóaljanként)
Csőves tüzérségi üteg	21	5
Rakétatüzér-üteg	6	20
Könnyű páncélos felderítő század	9	12

A repülőcsapatoknál csökken a vadászrepülő, légiszállítási képesség, a harcihelikopterek száma, viszont növelik a légiutántöltőgépek és a drónok számát.

A 2020 óta eltelt időben apróbb változások következtek be, pl. a névből elhagyták a 2030 névelemet, így már csak Force Design néven fut a koncepció, de lényegi elemek megmaradtak. Az egyes Tengerészgyalogos Expedíciós Erőket (I., II., III. Marine Expeditionary Force) eltérő feladatokra optimalizálják. Az I. MEF, mint legnagyobb alakulat mind közül, az Indo-Pacific térségben való műveletek támogatása és a globális kríziskezelés feladatkörét kapta. A II. MEF a globális kríziskezelésre fókuszál, míg a legnagyobb változást a III. MEF alakultánál tapasztalható. [10,11]

Az utóbbi testesíti meg a választ a Csendes- és Indiai óceán térségében érzékelt kihívásokra. A III. MEF alárendeltsége a 3. tengerészgyalogos-hadosztályhoz tartozó tengerészgyalogos ezredek átszervezésével hozzák az említett Marine Littoral Regiment formációt. Ez a jelenlegi állapot szerint egy felállított (3. Marine Littoral Regiment) és egy szervezés alatt álló (12. Marine Littoral Regiment) ezredet jelent. Ezek speciális felépítésük révén legmarkánsabban testesítik a reform kulcselemeit. Az új ezredek hadrendi elemei a következők: ezred törzs és törzsszázad, híradó század, Littoral Combat Team (3 lövészszázad, 1 közepes rakétaüteg), Littoral Logistic Battalion (1 általános támogató század, 2 harci logisztikai század), Littoral Anit-Air Battalion (1 légiirányító üteg, 1 légvédelmi üteg). [9] Mint látható, elgondolás számos eleme nem idegen a tengerészgyalogság önálló expedíciós képességekkel rendelkező, korábban is létező vezetési szintjeitől. Ugyanakkor, s ez az új ezred megjelenése is mutatja, számos újdonságot is jelent. A Littoral Combat Team alapját egy megújult struktúrájú tengerészgyalogos zászlóalj képezi. Átszervezésre került a logisztikai és légihadviselési képesség is, melyek biztosítják az új ezred önálló működését. A korábbi ezredektől eltérő jelenség, hogy itt már ezredszinten megjelenik a saját távolsági csapásmérő (közepes rakétaüteg) és légi hadviselési képesség is, melynek újszerű megközelítését jelzi a légirányító üteg megjelenése, melynek nemcsak a légicsapások irányítása a feladata, hanem előretolt légibázis üzemeltetése is. [9]

Ez nemcsak hadrendi változást, hanem komoly haditechnikai és képességbeli transzformációt is jelent. Új partraszállító és kételtű eszközök, könnyűpáncélosok, precíziós fegyverrendszerek, felderítő, csapásmérő és szállító drónok minden vezetési szinten, valamint alacsony észlelhetőségű harcirepülőgépek, légiszállító járművek hadrendbeállításának különböző szakaszait érzékelhetjük jelenünkben. Ez a jövőre nézve alapos mérlegelést, komoly katonai tervezési feladatot jelent, ugyanakkor a gyártás és műszaki tervezés anyagi szükségleteinek biztosítása is komoly erőforrásokat köt le hosszú időre.

A megszüntetett és létrehozott hadrendi elemek, valamint az újonnan beszerzett, kivont vagy csökkentett számban megmaradt fegyverrendszerek által generált hatások hosszú évekre meghatározzák majd a kételtű fegyvernem képességeit és lehetőségeit, tehát egyáltalán nem mindegy, milyen eredménnyel valósul meg az eszközpark megújulása és integrálása. [9] A kiesett hadrendi elemek és kivont vagy csökkentett számban megmaradt fegyverrendszerek hosszú időre kiesnek, szükség szerinti újjászervezésük nem valósulhat meg, 'majd ha kell, akkor lesz' alapon.

3. Konklúzió

Az átszervezés tehát jelenleg is képlékeny állapotban zajlik, különös tekintettel, hogy részben magát a koncepciót is folyamatosan tesztelni, vizsgálni kellett már a kialakuláskor is, akár a szervezeti, akár doktrinális, vagy akár csak a szükséges haditechnikai háttér megteremtése miatt is. Az utóbbi években lezajló nemzetközi, elsősorban katonai események azonban magát a Force Design koncepció velejét is kihívások elé állították.

Részben igazolták egyes elemeit, pl. drónok és mesterséges intelligencia alkalmazása,

légvédelem erősítése, nagy- és középhatótávolságú precíziós tűztámogatás és felderítés terén, vagy a kisméretű, mozgékony alegységek életképessége viszonylatában. Ugyanakkor kétségek is felmerültek.

Az orosz–ukrán háború jelentős részben megerősítette, hogy a hadviselés teljes spektrumában megváltoztak a feltételek. A légi hadviselés, a szárazföldi háború és tengeri hadviselés, a különleges hadviselés, valamint a multi-domain koncepció terén egyaránt hosszasan lehet sorolni, mit is jelent most a 'keleti front'-on zajló háború. Ugyancsak említendők a közel-keleti helyzet, Izrael háborúja Gázában, Irán megnövekedett aktivitása, a Vörös-tengeren zajló tengeri aszimmetrikus háború, Afrika feszült régiói, s végül, de nem utolsósorban a Távol-Kelet feszültségócai (Kína, Tajvan, Észak-Korea) jelentette probléma. Látható, hogy a Egyesült Államokat – s ezen keresztül annak haderejét – ért kihívások sokrétűsége, térbeli és időbeli paraméterei, az ellenfelek (potenciális ellenségek) eltérő lehetőségei korábban (hidegháború vagy egypólusú világ idején) nem látott bonyolultságú és komplexitású műveleti környezetet generáltak. Ezzel együtt egyértelműnek tűnik, hogy további tesztelésre, finomításra lesz szükség. [12]

A jövőre vonatkozó elképzelések egyik fontos kérdése mindenképpen az lehet, vajon egy ennyire specializáltabb feladatkör felé haladó haderőnem milyen feladatokat láthat el akkor, ha nem a számára optimális műveleti környezetben kerül alkalmazásra. A potenciális ellenfelek gazdaságilag, technológiailag egyre magasabb szintet érnek el, ami a katonai képességeiket jelentősen javítja. Ezt elősegíti a Egyesült Államokkal szemben kialakult érdekközösségeken belüli haderők között már megvalósult különböző szintű kooperációk sora. Amennyiben a tengerészgyalogság átalakulása ebbe az irányba halad tovább, feltétlenül fel kell majd tenni a kérdést, az Egyesült Államok Haditengerészete mennyire tudja biztosíta az szükséges haditengerészeti fölényt, illetve, hogy más országok haditengerészeti és partvédelmi erői mennyiben tudják ellensúlyozni ezt a rendelkezésükre álló, már most is nagy számban bevetett nagy hatótávolságú, nagy pontosságú eszközeikkel, és egyéb, akár aszimmetrikus hadviselési képességeikkel.

4. Hivatkozások

- [1] Continental Congress (1775). Resolution Establishing the Continental-Marines. Congressional Act. 10 November 1775. <https://www.usmcu.edu/Research/Marine-Corps-History-Division/Frequently-Requested-Topics/Historical-Documents-Orders-and-Speeches/Resolution-Establishing-the-Continental-Marines/>
- [2] U. S. Congress (1798). An Act for Establishing and Organizing a Marine Corps. 11 July 1798. <https://www.usmcu.edu/Research/Marine-Corps-History-Division/Frequently-Requested-Topics/Historical-Documents-Orders-and-Speeches/An-Act-for-Establishing-and-Organizing-a-Marine-Corps/#:~:text=Be%20it%20enacted%20by%20the,sixteen%20first%20lieutenants%2C%20telve%20second>
- [3] The National Security Act of 1947. Excerpts of Public Law 253-80th Congress, as amended by Public Law 36-81st Congress and Public Law 216-81st Congress pertaining to the Department of the Navy and the Marine Corps. <https://www.usmcu.edu/Research/Marine-Corps-History-Division/Frequently-Requested-Topics/Historical-Documents-Orders-and-Speeches/The-National-Security-Act-of-1947/>
- [4] Parker, William D. (1970). A Concise History Of The United States Marine Corps 1775-1969. Washington D. C., Historical Division Headquarters United States Marines Corps.
- [5] Reference Branch USMC History Division (2006). Brief history of the Corps.

<https://www.usmcu.edu/Research/Marine-Corps-History-Division/Brief-Histories/>

- [6] Research Tools Facts and Figures. End Strengths: 1795 – 2015. <https://www.usmcu.edu/Research/Marine-Corps-History-Division/Research-Tools-Facts-and-Figures/End-Strengths/>
- [7] Force Design 2030. Report Phase I and II. <https://www.hqmc.marines.mil/Portals/142/Docs/CMC38%20Force%20Design%202030%20Report%20Phase%20I%20and%20II.pdf>
- [8] Berger, David H. (2019). Commandant Planning Guidance 2019. https://www.hqmc.marines.mil/Portals/142/Docs/%2038th%20Commandant%27s%20Planning%20Guidance_2019.pdf?ver=2019-07-16-200152-700
- [9] Force Design. A snapshot. (2024). https://www.marines.mil/Portals/1/Docs/CMC/2024_Force-Design_Booklet.pdf
- [10] Force Design 2030. Annual Update June 2023. (2023). https://www.marines.mil/Portals/1/Docs/Force_Design_2030_Annual_Update_June_2023.pdf
- [11] Force Design 2030. Annual Update May 2022. (2022) https://www.marines.mil/Portals/1/Docs/Force_Design_2030_Annual_Update_May_2022.pdf
- [12] C. Travis Reese, Ian Brown, Zach Ota, Travis Hord, Leo Spaeder, Brian Strom, (2024). Trends in Maritime Challenges Indicate Force Design 2030 is The Proper Path. <https://warontherocks.com/2024/01/trends-in-maritime-challenges-indicate-force-design-2030-is-the-proper-path/>